

आर्थिक बर्ष २०७७।७८को नीति तथा कार्यक्रम

चुरेगाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाकोकार्यालय
घरखेडा,कैलाली
सुदुरपश्चिमप्रदेशनेपाल
२०७७

गाउँसभाबाट पारित मिति:२०७७/०३/१०

चुरे गाउँपालिकाको पाँचौँ गाउँसभा अधिवेशनमा
प्रस्तुत आर्थिक बर्ष २०७७/०७८ को वार्षिक नीति,कार्यक्रम तथा बजेट

सातौँ गाउँसभा अधिवेशनका सभाध्यक्ष ज्यु, वडा अध्यक्ष ज्यूहरु कार्यपालिका सदस्य ज्यूहरु, गाउँसभा सदस्य ज्यूहरु एवं यस चुरे गाउँपालिकामा कार्यरत राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरुलाई यस गाउँसभा अधिवेशनमा हार्दिक स्वागत एवं कृतज्ञता व्यक्त गर्न चाहन्छु । यस महत्वपूर्ण घडिमा इतिहासका विभिन्न कालखण्डमा भएका प्रजातान्त्रिक, लोकतान्त्रिक, गणतान्त्रिक आन्दोलनहरुमा आफ्नो प्राण आहुति दिनुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात प्रातः स्मरणीय शहिदहरु प्रति श्रद्धासुमन अर्पण गर्नुका साथै शहिद परिवारजनमा हार्दिक सम्मान प्रकट गर्दछु ।

नेपालको संविधान, २०७२ ले लामो समयसम्मको संक्रमणलाई छिचोल्दै संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्यको निर्माण गर्दै स्थानीय सरकार स्थापना भई हामी सातौँ गाउँसभा अधिवेशन सम्म आईपुगेका छौँ । यस महत्वपूर्ण घडिमा गाउँपालिकाको वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट बक्तव्य पेश गर्न पाउँदा मलाई अपार हर्ष महशुस भईरहेकोछ । यस सन्दर्भमा म चुरे गाउँपालिकाको कुशल नेतृत्व गरी यस पालिकाको समृद्धि र विकासका लागि योगदान पुर्याउनुहुने पूर्वनेतृत्व प्रति सम्मान व्यक्त गर्दछु । त्यसै गरि चुरे गाउँपालिकाको विकासमा सधैं हातेमालो गर्नुहुने आदरणीय चुरेवासीहरु प्रति नतमस्तक हुँदै सुसंस्कृत, सुन्दर र समृद्ध चुरेको विकासमा यहाँहरुको सहयोग र समर्थनका लागि हार्दिक आग्रह गर्दछु ।

आदरणीय गाउँ सभाका सदस्य ज्यूहरु,

चुरे गाउँपालिका कैलाली जिल्लाको उत्तरी सिमानामा अवस्थित हिमाल, पहाड र तराईको सम्पर्क सेतु हो । प्राकृतिक छँटाले भरिपूर्ण, सौन्द्रयताको खानी, मनमोहक हावापानी, वनजङ्गल खोलानला यस गाउँपालिकाका विशेषता हुन् । प्राकृतिक श्रोतको अपार उपस्थितीले पर्याप्त आर्थिक, सामाजिक एवम्

पर्यावरणीय विकासको सम्भावना बोकेको गाउँपालिका हो । यस क्षेत्रमा रहेका वन पैदावारलाई सदुपयोग गरी जडीबुडी प्रशोधन केन्द्र संचालन गर्न सक्ने सम्भावनाहरु रहेका छन् । यस क्षेत्रमा पर्ने निङ्गलाडी बजार, खानीडाँडा बजार, सहजपुर बजार, फल्टुडे बजार हुँदै धनगढी डडेल्धुरा जोड्ने भीमदत्त राजमार्गमा रहेको हुँदा पर्याप्त आर्थिक क्रियाकलापहरु संचालन गर्न सकिने सम्भावनाहरु रहेका छन् । हिमाल, पहाड र तराईका जिल्लाहरुलाई जोड्ने यस गाउँपालिकामा विभिन्न रणनीतिक महत्वका राजमार्गहरुले यस क्षेत्रको आर्थिक सामाजिक विकासमा पर्याप्त संभावनाहरु बेकेको छ ।

प्राकृतिक सौन्दर्यताले भरिपूर्ण यो क्षेत्र वनसम्पदा, मनोरम हवापानी, जैविक विविधताले गर्दा पर्याप्त पर्यटनको संभावना बोकेको यो गाउँपालिकाको आर्थिक समाजिक जीवनस्तर निकै माथि उठ्न सक्ने संभावना छ । यस क्षेत्रका कम्पासे धुरा, गर्भादरबार, गर्भाडाँडा, रातोपहिरो जस्ता पर्यटकीय क्षेत्रको प्रवर्द्धन तथा विकास गरी पर्यटन भित्र्याउन सकिने देखिन्छ ।

कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण, व्यवसायीकरण र विविधिकरणले आर्थिक विकासमा टेवा पुऱ्याउने छ । सुन्तला, अमिला, कागती र केरा जातका फलफुलहरुको पकेट क्षेत्र विस्तार गरी शितभण्डार स्थापना गरी बेमौसममा फलफुलहरुको आपूर्ति गर्न सकिने पर्याप्त संभावना छ भने कृषिको आधुनिकीकरण, विविधिकरण र व्यावसायीकरण गरी आर्थिक विकास गर्ने पर्याप्त अवसर पनि रहेको छ ।

भौगोलिक हिसावले यो गाउँपालिकाको अवस्थिती जटिल भएकोले विकासका पूर्वार्धहरुको निर्माणमा कठिनाई रहेको छ । भौगोलिक कठिनाईका कारणले बालबालिकाहरु विद्यालय शिक्षा बाट समेत कतिपय अवस्थामा वन्चित रहनुपरेको छ । सबै वडाहरुमा सुरक्षित प्रशुति सेवा लगायतका स्वास्थ्य सेवाहरु

पुर्याउन नसकिएको तितो यथार्थ हाम्रा सामु छर्लङ्ग रहेको छ, जसले गर्दा वर्षेनी आमाहरुले अकालमा ज्यान गुमाउनु परेको छ ।

शिक्षा, स्वास्थ्य, सञ्चार, खानेपानी र सडक जस्ता आधारभूत भौतिक पूर्वाधारको अभावमा चुरे वासीले अभै पनि सास्ती खेप्नु परेको छ । गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायातमा पहुँच, दिगो आवास, खाद्य सुरक्षा, गुणस्तरीय जीवनयापन लगायतका विषयहरु हाम्रा सामु रहेका छन् । नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धताहरु, दिगो विकास लक्ष्य, सहस्राब्दी विकास लक्ष्यहरुको अधिनमा रही मानव विकास सूचकांकमा उल्लेख्य सुधार गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ । सुशासन र विकासको प्रत्याभुत गराई जनस्तरमा राज्यको उपस्थितिको बोध गराउँदै स्थानीय तहलाई सुदृढ बनाउँदै संघीय शासन व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्नु आजको टड्कारो आवश्यकता रहेको छ । विश्वव्यापी महामारीको रुपमा रहेको कोरोना अर्थात कोविड -१९, ले मानवीय स्वास्थ्य र मानवीय क्रियाकलापलाई समेत चुनौती सिर्जना गरी संकट देखा परेकोले स्थानीय सरकारलाई निकै चुनौती थपेको छ तसर्थ अगामी दिनमा विकास रणनीतिहरु समेत परिवर्तन गर्दै मानवीय स्वास्थ्य, आर्थिक सामाजिक गतिविधि समेत गतिशिल बनाउँदै लैजानु पर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

उपस्थित गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु

अब म चुरे गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०७७/०७८ को नीति कार्यक्रम तथा बजेट बक्तव्य प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।

१.१ सोच

चुरे गाउँपालिकालाई सुदूर पश्चिम प्रदेशको समुन्नत, समृद्ध र विकसित गाउँपालिकाको रुपमा स्थापित गर्ने ।

१.२ लक्ष्य

आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को अन्त्य सम्ममा चुरे गाउँपालिकामा भौतिक, सामाजिक र आर्थिक विकासका पूर्वाधारहरुको स्थापना गरी आमनागरिकहरुले महसुस गर्न सक्नेगरी सार्वजनिक सेवा संचालन गर्ने ।

१.३ उद्देश्य

- सडक क्षेत्रको विस्तार र स्तरोन्नती गरी चुरे क्षेत्रका सम्पूर्ण गाउँहरुलाई सडक संजालमा जोड्ने ।
- सम्पूर्ण वार्डका प्रशासनिक भवनहरु निर्माण कार्य सम्पन्न गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाह प्रभावकारी रुपले संचालन गर्ने ।
- विश्वव्यापी महामारीको रुपमा रहेको कोरोना - कोविड १९, विरुद्ध आवश्यक कदमहरु संचालन गर्दै आर्थिक सामाजिक रुपले धान्न सक्ने गरी स्वरोजगारमूलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।
- चुरे गाउँपालिकाको सबै वार्ड कार्यालयहरुमा विद्युतिय सूचना प्रणाली विस्तार गरी इ-गभर्नेन्सको विकास गर्ने ।
- कृषि क्षेत्रमा आधुनिकीकरण र व्यवसायिकरण गरी जनताको जीवनस्तरमा परिवर्तन ल्याउने खालका कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- शिक्षा क्षेत्रको विकास गर्न विद्यमान पद्धतीमा सुधार गरी गुणस्तरिय शिक्षा प्राप्तीको अवसर सिर्जना गर्नुको साथै सम्पूर्ण बालबालिकाहरुलाई शिक्षाको सुनिश्चितता गर्ने कार्य अभियानकै रुपमा स्थापित गर्ने ।
- प्राविधिक, व्यवसायिक तथा स्वरोजगारमूलक शिक्षाको विकास र विस्तार गर्ने ।
- पर्यटकिय गन्तव्यहरुको पहिचान, संरक्षण र प्रचारप्रसार गरी पर्या पर्यटनको विकास गर्ने ।
- प्राकृतिक सम्पदाहरु, ऐतिहासिक दरवार, धार्मिक सम्पदाहरुको संरक्षण गरी साँस्कृतिक विकास र विस्तार गर्ने ।
- आर्थिक सामाजिक रुपले पछि परेका वर्ग र समूहलाई राज्यको मूल धारमा मूलप्रवाहीकरण गरी समानुपातिक समावेश विकास मार्फत सभ्य समाजको निर्माण गर्ने ।

- सामाजमा रहेका कुरिती, कुप्रथा रूढीवादी परम्पराको अन्त्य गरी आधुनिक सामाजको निर्माण गर्ने ।
- चुरे गाउँपालिका क्षेत्रमा बिजुली बिस्तार गर्न आवश्यक पहल गर्ने ।

१.४ अपेक्षित उपलब्धि

आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को अन्त्यसम्ममा देहायका उपलब्धिहरु हाँसिल गर्न सकिने अपेक्षा लिएको छु ।

- सडक सञ्जालको विस्तार, स्तरोन्नति तथा सुरक्षित, गुणस्तरीय र भरपर्दो यातायातको पहुँचमा वृद्धि भएको हुनेछ ।
- गाउँपालिका र वार्ड न. ६ को निर्माण कार्य सम्पन्न भइसकेको र वडा न. १, २, ५ को प्रशासनिक भवन निर्माण सम्पन्न भई वार्ड न. ४ को भवनको निर्माण कार्य थालनी भएको हुनेछ ।
- चुरे गाउँपालिका क्षेत्रमा स्वास्थ्य तथा शिक्षा क्षेत्रमा देखिएका संकटलाई न्यूनीकरण गरी स्वास्थ्य तथा शिक्षा क्षेत्रमा वैकल्पिक माध्यमको प्रयोगद्वारा नियमित क्रियाकलाप संचालन भएको हुनेछ ।
- चुरे गाउँपालिकामा नमुना विद्यालय र प्राविधिक शिक्षाका लागि भौतिक पूर्वाधार तथा दक्ष जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि पूर्वाधारको स्थापना भएको हुनेछ ।
- चुरे गाउँपालिकामा गरिदै आएको परम्परागत कृषि प्रणालीमा सुधार ल्याई विदेशबाट फर्केका युवाहरुलाई कृषि तर्फ आर्कषित गरी कृषि क्षेत्रको योगदानमा वृद्धि भएको हुनेछ ।
- चुरे गाउँपालिकाका सबै वडाहरुमा विद्युत सेवाको सुनिश्चितता प्रदान गर्ने कार्यले तिब्रता प्राप्त गरी आम्दानी प्राप्त हुने खालका क्रियाकलापहरुमा विद्युतको खपत भएको हुनेछ ।

१.५ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अबलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरु

१.५.१ समग्र नीति तथा आधारहरु

१.चुरे गाउँपालिकाको स्थानीय सरकारले विकट भौगोलिक अवस्थितिमा रहेको यस गाउँपालिकाका सर्वसाधारण जनताले प्रत्यक्ष अनुभूत गर्ने खालका योजना तर्जुमा गर्ने, साथै कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष सहभागी गराउने, मागमा आधारित तथा यस क्षेत्रको माटो सुहाउँदो कार्यक्रम तथा विकासका गतिविधिहरु सञ्चालन गरी यस क्षेत्रका जनताको गरिबी न्यूनीकरण गर्ने नीति लिएको छ ।

२.विश्वव्यापी महामारीको रुपमा देखा परेको कोरोना (कोविड-१९) ले देखिएको स्वास्थ्य संकट सँग जुद्ध गर्न गरी आर्थिक सामाजिक व्यवहारहरुमा परिवर्तन गर्दै आर्थिक सामाजिक विकासमा उच्च प्राथमिकता दिइनेछ ।

३.चुरे गाउँपालिका क्षेत्रमा मुख्य र ग्रामीण सडक सञ्जालको वर्गिकरण गरी प्राथमिकताका आधारमा न्यूनतम लेनको सडक सञ्जालको विकास, विस्तार र स्तरोन्नति गरिनेछ ।

४.कृषि क्षेत्रलाई स्थानीय उत्पादनको महत्वपूर्ण क्षेत्रको रुपमा विकास गरिनेछ । प्रमुख बालीहरुको उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने नीति लिइनेछ । सिंचाई, मलखाद, बीउविजनको उपलब्धतामा जोड दिइनेछ ।

५.स्वच्छ, सफा खानेपानीमा नागरिकको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ । गाउँपालिका स्तरमा जलउपयोग गुरुयोजना अनुसार प्राथमिकिकरणको आधारमा खानेपानी आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ । खानेपानीको उत्पादन, वितरण तथा उपभोगमा स्थानीयबासी तथा खानेपानी उपभोक्ताहरुलाई जिम्मेवार बनाउदै लगिनेछ ।

६.चुरे संरक्षणका लागी जैविक विविधतालाई ध्यानमा राखी वृक्षारोपण जडीबुटी उद्यान लगायत संरक्षण क्षेत्र तोकी बाह्य वातावरणीय प्रभाव अध्ययन तथा जलवायुमैत्री पूर्वाधारको विकासमा जोड दिइनेछ ।

७.शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्रमा हालसम्म भएको लगानीले स्वस्थ, शिक्षित र सभ्य नागरिक उत्पादन भएको उपलब्धिलाई संस्थागत गरी गुणस्तरीय शिक्षा र

स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्था मिलाईनेछ । विद्यालय शिक्षालाई नियमित वनाउन विभिन्न बैकल्पिक प्रविधिहरूको प्रयोग गरी कक्षा संचालन गरीने व्यवस्था गरिनेछ ।

८. लैंगिक समानता, महिला शसक्तिकरण, लैंगिक मुलप्रवाहीकरण र महिला सहभागिता मार्फत आयआर्जनमा वृद्धि गरी समुन्नत समाजको निर्माण गर्ने नीतिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

९. चुरे गाउँपालिकाको सम्बृद्धिका लागि विज्ञान र प्रविधिको क्षेत्रबाट प्राप्त हुनसक्ने लाभ, अवसर र सम्भावनाहरूलाई खोजी गरी यस क्षेत्रमा सङ्ख्यात्मक र गुणात्मक विकास गरिनेछ ।

१०. चुरे गाउँपालिकाको हित प्रवर्द्धन, जनताको मौलिक हक र अधिकारको निर्वाध उपयोगको वातावरण सिर्जना गर्नका लागि तद्अनुकूल सुरक्षा नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । विकास निर्माण, सम्पदा संरक्षण र विपद् व्यवस्थापनमा सम्बन्धित सुरक्षा निकायसँग समन्वय गरी जनशक्ति परिचालन गरिनेछ ।

११. पर्यटन क्षेत्रलाई अर्थतन्त्रको आधारको रूपमा विकास गरिनेछ । गर्भादरबार, कम्पासे धुरा, ग्वासी धुरा, खानीडाँडा क्षेत्र, शिवनगर क्षेत्र, निगाली सुन्तला उत्पादन क्षेत्र, सहजपुरलाई आकर्षक गन्तव्य बनाई पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न जोड दिइनेछ ।

१२. वैज्ञानिक वस्ती विकासमा जोड दिदै बजारोन्मुख बस्तीहरूको प्राकृतिक श्रोत, ऐतिहासिक, सामाजिक, सांस्कृतिक पहिचान र आर्थिक सामर्थ्यको आधारमा गतिशील बजार निर्माणको राष्ट्रिय रणनीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।

१३. विद्युत विस्तार र बैकल्पिक उर्जा विकासमा विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।

१४. चुरे गाउँपालिकाको आर्थिक सम्बृद्धिका लागि सार्वजनिक, निजि र सहकारी क्षेत्रको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ ।

१५. खानेपानी योजनाहरू, सामुदायिक संस्थाहरू, कृषक समूहहरूलाई सहकारीमा आवद्ध गर्दै लगिनेछ ।

१६. कृषि योग्य भूमिमा सिंचाई सेवा उपलब्ध गराउन सिंचाईका सम्भाव्य सबै प्रविधि र प्रणालीको विकास एवं व्यवस्थापन गर्न आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।

१७. विदेश बाट घर फर्केका युवा जनशक्तिलाई घरेलु उद्योग तथा कृषि क्षेत्रमा लगानी बढाई उत्पादनमूलक रोजगारीको अवसर सिर्जना गरी युवालाई स्वरोजगार तर्फ आकर्षित गरिनेछ ।

१८. सार्वजनिक प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम, निष्पक्ष, पेशागत अनुशासनप्रति प्रतिबद्ध, पारदर्शी, भ्रष्टाचारमुक्त, जनउत्तरदायी र सहभागीतामूलक बनाउदै लगिनेछ ।

१९. भ्रष्टाचार र भ्रष्टाचारजन्य क्रियाकलाप प्रति शून्य सहनशीलताको अबधारणा मार्फत सुशासनमा टेवा पुरयाइनेछ । भ्रष्टाचार निवारणका क्षेत्रमा कार्यरत सार्वजनिक निकायको क्षमता अभिवद्धि गरिनेछ ।

२०. मानव अधिकारको सम्मान एवं सम्बर्द्धन गर्दै मानव अधिकारको प्रत्याभूति गरिनेछ ।

१.५.२ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरु

१. आर्थिक क्षेत्र

गाउँपालिकाको आर्थिक वृद्धि र विकासका लागि प्राकृतिक श्रोत साधनको उपयोग, अवसर, अधिकार र समान पहुँच को वातावरण सिर्जना गरी आर्थिक वितरण प्रणालीलाई समन्यायिक रूपमा अधि बढाउदै लगिनेछ ।

(क) कृषि तथा पशुपन्छि

१. दश वर्षे कृषि विकास रणनीतिमा आधारित भएर चुरे गाउँपालिका स्तरमा समेत कार्यक्रम संचालन एवं अनुगमन प्रणालीको व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।

२. खाद्य असुरक्षालाई न्यूनीकरण गर्न खाद्य सुरक्षा प्रतिकार्य योजना तयार गरी सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

३. जडीबुटीको व्यवसायिक खेतीको सम्भावना अध्ययन गरी सोही अनुरूपका कार्यक्रम तथा योजनाहरुलाई विशेष प्रोत्साहन दिइनेछ ।

४. दशवर्षे कृषि विकास रणनीतिले तय गरे अनुसार र नेपाल सरकारले युवा लक्षित स्वरोजगार कार्यक्रम अर्न्तगत रोजगारी सृजना गर्न सुन्तला, तरकारी, अदुवा र आलुलाई व्यवसायीकरण गर्न जोड दिइनेछ ।

५. सुख्खा क्षेत्रमा थोपा सिचाई तथा फोहरा सिचाई, सिमेन्ट पोखरी र प्लाष्टिक पोखरी निर्माण गरी वर्षातको पानी संकलनमा जोड दिइनेछ ।

६. लोपोन्मुख तथा मौलिक बाली संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा प्रवर्द्धन कार्यमा जोड दिइनेछ ।

७. फलफूल, टमाटर, आलु भण्डारणका लागि सोलार तथा शीत भण्डार निर्माणका लागि यस गाउँपालिकामा कार्यरत संघ संस्थाहरु सँग समन्वय गर्दै पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

८. उच्च मूल्य कृषि वस्तु बजारीकरणको लागि सहकारीमा आधारित बिक्री वितरण प्रणालीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ

९. जलवायु परिवर्तनबाट कृषि क्षेत्रमा प्रभाव सम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धानमा जोड दिइनेछ ।

१०. तरकारी, च्याउ तथा मौरीपालन व्यवसायलाई बेरोजगार युवाहरुमा लक्षित गरी स्वरोजगार बनाउन निजि तथा व्यक्तिगत तवरमा विशेष सहयोग प्रदान गरिनेछ ।

११. जैविक मल तथा विषादी उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

१२. सुन्तलाको पकेट क्षेत्र बनाउन विशेष पहल गर्दै किसानहरुलाई सुन्तला आत्मनिर्भर कार्यक्रममा अनुदान दिने नीति लिइनेछ ।

१३. उन्नत पशुपालनबाट दुग्ध उत्पादनमा बृद्धि गरी व्यवस्थित बजारीकरण गरिनेछ ।

१४. बाखा पकेट क्षेत्र कार्यक्रमलाई विस्तार गर्दै लगिनेछ ।

१५. जुनोटिक रोग तथा अन्य रोगहरु नियन्त्रण गर्दै पशु सेवा विकास र विस्तार गरिनेछ ।

१६. गोठ सुधार कार्यक्रम, मासु पसल व्यवस्थापन जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

१७. मौसमी कृत्रिम गर्भाधानलाइ ग्रामीण दुर्गम क्षेत्रमा सामुदायिक पशु प्रजनन केन्द्रको शुरुवात गर्ने र ती ठाउँमा न्यून उत्पादकत्व भएका भाले पशुहरुलाई बन्ध्याकरण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । यसका साथै नश्ल सुधार कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(ख)पर्यटन

१. पर्यटन क्षेत्रको विकासका लागि गर्भादरबार, कम्पासे धुरा, ग्वासी धुरा, खानीडाँडा क्षेत्र, शिवनगर क्षेत्र, सुन्तला उत्पादन क्षेत्र, रातो पहिरो लगायत क्षेत्रको व्यापक प्रचारप्रसार गरी आर्कषक गन्तव्यको रुपमा विकास गर्दै लैजाने।

२. नयाँ पर्यटकीय स्थलहरुको खोजि, अध्ययन, अनुसन्धान गरी सम्पूर्ण पर्यटकीय क्षेत्रहरुको संरक्षण एवम् प्रर्वद्धन गर्दै पर्या पर्यटनको विकास र विस्तार गरिनेछ ।

३. पर्यटन प्रर्वद्धनका लागि वृत्तचित्र निर्माण गरी व्यापक प्रचार प्रसार गरिनेछ ।

(ग)उद्योग

१. औद्योगिक ग्राम स्थापनाका लागि पूर्व संभाव्यता अध्ययन गरी औद्योगिक ग्राम स्थापना गरिनेछ ।

२. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कृषिमा आधारित उद्योगको स्थापना गरी कृषिमा आश्रित परिवारहरुको आर्थिक स्थिती सुधार गरिनेछ ।

३. उद्योगको विकास मार्फत रोजगारी सिर्जना गर्दै गरीबि न्यूनिकरण गरिनेछ ।

४. स्थानीय सीप, पुँजि, प्रविधि र ज्ञान प्रयोग गरी स्थानीय घरेलु उद्यमशिलताको विकास गरिनेछ ।

(घ)व्यापार

१. व्यापार व्यवसायलाई स्वच्छ, प्रतिस्पर्धात्मक र गुणस्तरीय बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।

२.स्थानीय बजारलाई टेवा पुग्ने खालका कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै स्थानीय वस्तु तथा सेवाको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्दै लगिनेछ ।

३.व्यपार व्यवसाय बाट रोजगारीमूलक वातावरण सिर्जना गर्दै आर्थिक, सामाजिक विकास गरिनेछ ।

(ड)सहकारी

१.सहकारी क्षेत्रको विस्तार र विकास मार्फत छरिएर रहेको लगानीलाई एकिकृत गरी बचत गर्ने बानीको विकास गरिनेछ ।

२.सहकारी क्षेत्रको विकास गरी चुरे गाउँपालिकाका सम्पूर्ण नागरिकहरुलाई सहकारीमा ऐक्यवद्धता गरिनेछ ।

३.सहकारी मार्फत स्थानीय सीप, पुँजि, प्रविधि र ज्ञानको विकास र विस्तार गरिनेछ ।

२. सामाजिक क्षेत्र

(क) शिक्षा

१.सबैका लागि शिक्षा मूल नाराका साथ सार्थक पार्न वालवालिकाहरुलाई आधारभूत तह सम्म अनिवार्य र माध्यामिक तह सम्म निशुल्क विद्यालय शिक्षाका लागि पहल गरिनेछ

२.विश्वव्यापी महामारी कोरोना, कोविड १९ का कारण अवरुद्ध पठनपाठन नियमित गराउन विभिन्न रणनीतिक उपायहरु अवलम्बन गर्दै लगिनेछ ।

३.शिक्षालाई सर्वव्यापी, गुणस्तरिय तथा प्रभावकारी बनाउदै बालमैत्री शैक्षिक वातावरण कायम गर्न शैक्षिक सरोकारवालाहरुसंग समन्वय र सहकार्य गरी सयुक्त कार्ययोजना तयार गरी लागु गरिनेछ ।

४.विद्यार्थी शिक्षक अनुपात, भौगोलिक विकटता र स्थानीय सन्दर्भ विश्लेषण गरी विद्यालयलाई कक्षा थपघट, तह थपघट तथा समायोजन गरिनेछ ।

५.विद्यालयलाई प्रदान गरिने विभिन्न अनुदान रकमहरूलाई आर्थिक पारदर्शिताको नीति अवलम्बन गरिनेछ, र विद्यालयको सामाजिक/आर्थिक परिक्षणलाई अनिवार्य र प्रभावकारी बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

६.विद्यालयको प्रशासनिक तथा आर्थिक व्यवस्थापनलाई ध्यानमा राखि लेखा संचालन सम्बन्धि तालिम प्रदान गरिनेछ ।

६.चुरे गाउँपालिका लाई पूर्ण साक्षर गर्ने गाराउने कार्यक्रम संचालन गर्दै यसै आर्थिक वर्ष भित्रै पूर्ण साक्षर गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ ।

७.गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन गरी विद्यार्थीको आन्तनिहित प्रतिभा प्रस्फूटित गर्ने वातावरण प्रदान गरिनेछ ।

८.बाल विकास केन्द्रलाई स्तरबृद्धि गरी बाल शिक्षकहरूलाई क्षमता विकासको लागि सरोकारवालासँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।

९.प्राविधिक शिक्षा अध्ययनको लागि विपन्न वर्गलाई प्राथमिकीकरणका आधारमा प्रोत्साहन एवम् सहायता उपलब्ध गराइनेछ ।

(ख) युवा तथा खेलकुद

१.युवाहरूलाई लक्षित गरी विभिन्न क्षमता विकास सम्बन्धि कार्यक्रमहरू मार्फत युवाहरूको ज्ञान, सीप, क्षमता, पौरख लाई स्वतस्फूर्त परिचालन गरि **हाम्रा युवा पौरख युवाको** रूपमा स्थापित गरिनेछ ।

२.बढ्दो बैदेशिक रोजगारि न्यूनिकरण गर्दै स्थानीय स्तरमै स्वरोजगारितर्फ आकर्षित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ

३.स्थानीय ज्ञान, सीप, पुँजि र प्रविधिको प्रयोग गरी आयआर्जनमा टेवा पुर्याउने कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

४.खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागि हरेक वार्डमा वार्ड स्तरीय वार्ड अध्यक्ष कप र गाउँपालिका स्तरीय अध्यक्ष कप संचालन गरिनेछ ।

५.**स्वास्थ्यका लागि खेलकुद, खेलकुद जीवनका लागि** भन्ने मूल नाराका साथ सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा उपयुक्त खेलकुदको वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।

(ख) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या

१. जनतामा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाहरुको प्रत्याभूत गर्न यस गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरु व्यवस्थापन र परिचालन तथा मानव संसाधनको प्रभावकारी उपयोग गरी प्रभावकारी सेवा संचालन गरिनेछ ।
२. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र स्थापनाका लागि पूर्व संभाव्यता अध्ययन गरी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र निर्माण गरिनेछ ।
३. विश्वव्यापी महामारीको रूपमा रहेको कोरोना कोविड-१९ लाई नियन्त्रण एवम् व्यवस्थापन गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
४. स्वास्थ्यकर्मीहरुको क्षमता विकास तालिम संचालन गरी गुणस्तरीय सेवा प्रवाहलाई सरल र सहज बनाउदै लगिनेछ ।
५. स्वास्थ्य संस्थाहरुको अवस्थालाई सुधार गर्दै आवश्यक पर्ने औजार तथा सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. स्वास्थ्य सेवालाई जनताको घरदैलोमा पुर्याउन स्वास्थ्यकर्मी लगायत स्वयमसेविकाहरुलाई परिचालन गरिनेछ
७. स्वास्थ्य चौकि, गाउँघर क्लिनिक र खोप केन्द्रहरुको संस्थागत सुदृढीकरण एवम् विकास गरिनेछ ।
८. कुपोषण खोज पड्ताल कार्यक्रम संचालन गरी पोषण सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
९. संस्थागत सुत्केरी सेवालाई पुर्णरूपमा लागु गरिनेछ ।
१०. स्वास्थ्य सम्बन्धि समस्या न्यूनिकरण गर्न तथा विभिन्न रोगहरुको उपचार गर्न स्वास्थ्य शिवर संचालन गरिनेछ ।
११. निगाली स्वास्थ्य चौकिमा प्रयोगशाला व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१२. महिनावारी स्वच्छता सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१३.सुर्तिजन्य तथा मध्यपानलाई पूर्ण निरुस्साहितका लागि जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१४.सर्ने र नसर्ने रोगका लागि जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

(ग) महिला, बालबालिका, लक्षित वर्ग र समुह तथा सामाजिक विकास एवं समावेशीकरण सम्बन्धी नीति

१.महिला, युवा, अपाङ्ग तथा बाल अधिकारको सुनिश्चतता गर्दै लक्षित वर्गहरुको क्षमता विकासको लागि आवश्यक कार्यक्रम तथा योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२.महिला समूहको सबल नेतृत्व निर्माण गर्नुको साथै आर्थिक सुनिश्चतता प्रदान गर्न उपाध्यक्ष महिला स्वरोजगार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३.सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरुको नयाँ नाम दर्ता, लगत कट्टा, परिचय पत्र वितरण र समयमै सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरिनेछ र प्रत्येक वडा कार्यालयहरुले प्रत्येक चौमासिक सा.सु. रकमको सार्वजनिक सुनुवाई गरी गाउँपालिकामा सोको विवरण पेश गर्न लगाइनेछ ।

४.महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, जनजाती लगायत पिछडिएका वर्गहरुका लागि आयआर्जन गर्ने खालका कार्यक्रमहरु संचालनमा जोड दिइनेछ ।

५.बालश्रम शोषण, बालबिबाह, घरेलु हिंसा छाउपडी प्रथा तथा जातिय बिभेद लाई निवारण गर्ने नीति कार्यान्वयन गरिनेछ ।

६.उच्च जोखिममा रहेका अनाथ बालबालिकालाई संरक्षण गर्न सहयोग कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

७.समुदाय र विद्यालयमा रहेका अपाङ्ग बालबालिकाहरुलाई वर्गीकरण अनुसार अपाङ्ग परिचय पत्रको दायरमा ल्याइ राज्यको सेवा सुविधाको पहुँचमा पुर्याइनेछ ।

(घ) सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था सम्बन्धी नीति

१.यस चुरे गाउँपालिका क्षेत्रमा कार्यक्षेत्र भएका गैर सरकारी संघसंस्थाहरुलाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्न उक्त संघ संस्थाहरुको कार्यक्रम, बजेट, समय तालिका,

कार्यक्रमको औचित्य, प्रभाव, अवसर, लाभान्वित क्षेत्र समेतको विश्लेषण र मूल्याङ्कन गरेर मात्र राय सहित स्वीकृति दिइनेछ । साथै गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयले प्रस्तावित कार्यक्रमको क्षेत्र परिवर्तन गर्न सक्नेछ र गाउँपालिकाको कार्यालयमा एक गैरसरकारी संघ सस्था अनुगमन इकाई गठन गरी अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

२.चुरे गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सरकारी निकायहरुको अनुगमन, नियमन र समन्वय कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

३. पूर्वाधार क्षेत्र

(क)सडक तथा भौतिक योजना र पूर्वाधार विकास

१.सडकलाई स्तरीय तरिकाबाट सञ्चालन गर्नका लागि स्तरोन्नति अनिवार्य रुपमा छिटो गरिनेछ ।

२.सडकको आकृति विग्रने गरी मानव निर्मित समस्या खडा गर्ने कार्य पूर्ण रुपमा निरुत्साहित गर्न विनियम, कार्यविधि र निर्देशिका बनाई लागु गर्न जोड दिइनेछ ।

३.वडा स्तरका सडकहरुको सम्भाव्यता अध्ययन र योजना छनौट गरि बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

४.सुरक्षित खानेपानी व्यवस्थाका लागि प्राथमिकता अनुसार योजनाहरु तर्जुमा गरिनेछन् ।

५.गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई गाउँपालिका बनाउन जोड दिइनेछ ।

६.भूकम्पको जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले जारी गरेको बस्ती विकास शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत मार्गदर्शन ,२०७२ लाई सार्वजनिक तथा निजि भवनहरुमा अनिवार्य लागु गरिनेछ ।

७.खाद्यान्न उत्पादन हुने ठाउँहरुमा भवन निर्माण कार्यलाई निरुत्साहित गर्ने खालका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

८.पूर्वाधार सम्बन्धी योजनाहरुको अनिवार्य रुपमा सम्भाव्यता अध्ययन गरेर मात्र छनौट गर्ने नीति लिइनेछ ।

९.भौतिक संरचना निर्माण गर्दा बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री, छरिता भवन निर्माण गरिनेछ ।

१०.गाउँपालिका भरिका आयोजनाहरु संयुक्त अनुगमन पछि मात्र खर्च पास गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

११.पूर्वाधार विकास तथा गाउँपालिकाबाट विनियोजित विकास बजेटको अन्तिम भुक्तानी र जाँच पास हुनुभन्दा अगाडि सामाजिक परिक्षण अनिवार्य गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(ख) लघु तथा साना जलविद्युत एवमं वैकल्पिक उर्जा

१.नदीको स्रोत र ठाउँ पहिचान गरी लघुजलविद्युत आयोजना छनौटमा जोड दिइनेछ ।

२.प्रत्येक वडाहरुमा विद्युत विस्तार गर्दै लगिनेछ भने विद्युत विस्तारको संभावना नभएको ठाउँमा सौर्य वत्ति जस्ता बैकल्पिक उर्जामा विशेष प्राथमिकतामा जोड दिइनेछ ।

३.लघु जलविद्युतको विकासका लागि सम्भाव्यता अध्ययन, खोजि कार्यहरु गरिनेछ ।

४.सुधारिएको पानी घट्ट जडान र लिफ्टीङ्ग खानेपानी जडानलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

५.वायोग्यास र सुधारिएको चुलो जडानमा विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।

(ग) सिंचाइ

१.कृषि उत्पादकत्वलाई वृद्धि गरी आय आर्जनमा टेवा पुरयाउने तरकारी खेतीमा प्रोत्साहन दिइनेछ ।

२.सिंचाइ योजनाहरुको सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।

३. बेमौसमी तरकारी उत्पादन र थोपा सिंचाई लगायतका आधुनिक कृषि प्रविधि लागु गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

४. गरिबहरुको आयस्तरमा बृद्धि गर्न विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरुसंग समन्वय गरी गरिवी निवारण सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

५. सहकारी बिकास कार्यक्रम संचालन गरी सहकारी तथा लघुबित्तमा जनताको पहुँच बृद्धि गर्दै लगिनेछ ।

(घ) सूचना तथा संचार

१ विकास निर्माणका सम्पूर्ण गतिविधिहरुलाई एफ. एम, रेडियो तथा पत्रपत्रिका मार्फत प्रचार प्रसार एवं जानकारी गराइनेछ ।

२ टेलिभिजन, टेलिफोन तथा इन्टरनेट सेवाको पहुँच र गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माणमा विशेष जोड दिईनेछ ।

३ गाउँपालिका भित्र रहेका माध्यामिक विद्यालयहरु विज्ञान प्रयोगशाला र ICT मैत्री बनाउँदै लगिनेछ ।

४ गाउँपालिकामा सूचना केन्द्रको स्थापनाको लागि पहल गरिनेछ ।

४. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

१. दीगो वन व्यवस्थापन गरी वन क्षेत्रको उत्पादकत्व र वन पैदावारको उत्पादनमा बृद्धि गरिनेछ ।

२. जैविक विविधताको संरक्षण गरी वातावरणीय सेवाबाट प्राप्त हुने लाभको न्यायोचित वितरण सुनिश्चित गरिनेछ ।

३. जल तथा भूमिको संरक्षणको साथै भूमिको उत्पादकत्व बृद्धि गरी कृषि उत्पादन बढाउन सहयोग पुरयाउन जलाधार क्षेत्रको एकिकृत संरक्षण तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।

४.वनजन्य उद्योगको प्रवर्द्धन, उत्पादनको विविधिकरण र बजारिकरण मार्फत अर्थतन्त्रमा टेवा पुऱयाउन वन क्षेत्रको दीगो विकास तथा संरक्षणमा नीजि क्षेत्रलाई आकर्षित गरिनेछ ।

५.जलवायु परिवर्तनबाट पारिस्थितिक प्रणाली, स्थानीय जनता र जिविकोपार्जनमा पर्न सक्ने प्रभावलाई कम गर्न न्यूनिकरण तथा अनुकुलनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६.वन व्यवस्थापनलाई थप पारदर्शी, जवाफदेही, उत्तरदायी र समावेशी बनाई सक्षम बनाइनेछ ।

७.स्वच्छ तथा स्वस्थ वातावरण र जलाधार तथा वन्यजन्तुको संरक्षण व्यवस्थापन नीति कानून तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।

८.वृक्षारोपण तथा हरियाली र हरित क्षेत्रको प्रवर्द्धन गरिनुका साथै उद्यान क्षेत्रको समेत बिकास गरिनेछ । पानीका मुहानहरुको संरक्षण गरिनेछ ।

९.विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना जोखिम न्यूनिकरण सम्बन्धी कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

१०.विपद् व्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका संघसंस्था, निजि क्षेत्रसँगको सहयोग र सहकार्य गरिनेछ ।

११.विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना, संचालन र परिचालन गरिनेछ ।

१२.विपद् पूर्व तयारी, खोज तथा उद्धार राहत सामाग्रीको पूर्व भण्डारण वितरण र समन्वयमा जोड दिइनेछ ।

१३.विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्शांकन तथा वस्तीहरुको परिचालन र स्थानान्तरणमा पहल गरिनेछ ।

५.सुशासन तथा संस्थागत विकास

१.गाउँपालिकाले प्रवाह गर्ने सेवा, विकास निर्माण, सुशासन गाउँपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय, विषयगत/शाखा कार्यालय, गैरसरकारी कार्यालय, स्थानीय संघ संस्था समेतका गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका कार्यालयहरुमा सुशासन विकास इकाई स्थापना गरिनेछ ।

२. गाउँपालिका स्थित सार्वजनिक निकायहरुबाट सम्पादन हुने सेवा प्रवाह तथा काम कारवाहीको उचित मूल्याङ्कन गरी पुरस्कार र दण्डको व्यवस्था गरिनेछ

३. गाउँ कार्यपालिका र वडा कार्यालयहरुको दरबन्दी संरचना संघीय सरकार र प्रादेशिक सरकारसँग संगठन र विकास सम्बन्धी आवश्यक समन्वय, परामर्श र साभेदारी गरी सोही अनुरूप पदपूर्ति, समायोजन, दरबन्दी सिर्जना, सरुवा, बढुवा तथा वृत्ति विकास प्रणाली लाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

४. चुरे गाउँपालिका मातहतका कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी विनियम, कर्मचारी कल्याण कोष विनियम, निर्देशिका तथा कार्यविधिहरु तय गरि लागू गरिनेछ ।

५. विद्युतीय शासन प्रणाली मार्फत चुरे गाउँपालिका क्षेत्रका सबै सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयहरुको काम कारवाहीहरुमा प्रभावकारिता ल्याउन कर्मचारीहरुको क्षमता विकास जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन कार्यलाई अवलम्बन गरिनेछ ।

६. गाउँपालिका बाट सम्पन्न वार्षिक कार्यहरुको सार्वजनिक उत्तरदायित्व, सामाजिक परीक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाई गरिनेछ ।

आदरणीय गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,

आर्थिक वर्ष २०७६।०७७ को कुल विनियोजित बजेट रु.३९ करोड १६ लाख ६ हजार मध्ये रु. २१ करोड ५ लाख ३२ हजार २९८ अर्थात ५२.७२ % रकम खर्च भएको देखिन्छ । चालु तर्फ विनियोजित रु. २० करोड ६७ लाख ४२ हजार ५ सय ४० मध्ये रु.१२ करोड ९९ लाख २६ अर्थात ६२.८३ प्रतिशत रकम खर्च भएको छ भने पुजिगत तर्फ रु.२० करोड ७७ लाख ६६ हजार मध्ये रु.८ करोड ८६ लाख ३२ हजार २७२ अर्थात ४२.६६%रकम खर्च भएको छ । त्यसै गरि सशर्त अनुदान रु.१७ करोड ९३ लख मध्ये रु. ११ करोड ७ लाख ७१ हजार ६ सय ९३ अर्थात ६२%रकम खर्च भएको छ । पुँजिगत तथा चालुगत कार्यक्रम अन्तरगत भुक्तानी गर्न बाकि रहेकोले असार मसान्त सम्म कुल खर्च ७५ प्रतिशतको हाराहारीमा रहने अनुमान गरिएको छ ।

आदरणीय गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,

अब म अगामि आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को आय व्यय अनुमान पेश गर्न गईरहेको छु ।

आर्थिकवर्ष २०७७/०७८ मा केन्द्र सरकार बाट प्राप्त वित्तीय हस्तान्तरण, वित्तीय समानिकरण अनुदानबाट प्राप्त रु ८ करोड ५६ लाख, राजस्व वाडफाट प्राप्तहुने ८ करोड ४२ लाख १५ हजार ५३० र सशर्त अनुदान तर्फ रु २० करोड ६३ लाख गरी कुल ३७ करोड ३१ लाख प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ । प्रदेश सरकारबाट वित्तीय समानिकरण अनुदान तर्फ रु ६९ लाख ५४ हजार र राजस्व वाडफाडतर्फ २५ लाख ४२ हजार गरी जम्मा ९४ लाख ९६ हजार प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ । त्यसै गरि आन्तरिक आम्दानी तर्फ रु ४० लाख र गत वर्षको मौज्दात रु ४ करोड हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ । यसरी आ. ब. २०७७ । ०७८ को कुल रु ४३ करोड ३३ लाख ६१ हजार ५ सय ३० को राजश्व अनुमान तथा बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा विनियोजित कुल रकम मध्ये रु २० करोड ८२ लाख ४२ हजार चालुतर्फ, रु २२ करोड ५१ लाख १९ हजार ५ सय ३३ पुर्जिगत विनियोजन गरेको छु । पूर्वाधार विकास तर्फ रु. ६ करोड बजेट विनियोजन गरिएको छ । क्षेत्रगत कार्यक्रमहरुमा १ करोड ९७ लाख विनियोजन गरिएको छ । सामाजिक विकास तर्फ शिक्षा तर्फ ७१ लाख, स्वास्थ्य तर्फ ४० लाख, आर्थिक विकास तर्फ कृषि र पशु सेवालाई उच्च प्राथमिकता दिदै रु ८० लाख विनियोजन गरिएको छ भने लक्षित वर्ग तर्फ रु ५० लाख विनियोजन गरिएको छ । कार्यालय संचालन तथा व्यवस्थापन तर्फ ४ करोड ७५ लाख विनियोजन गरिएको छ भने संस्थागत सुशासन तर्फ २७ लाख विनियोजन गरिएको छ । यसै गरि कोरोना कोविड माहामारीलाई लक्षित गरी रु ५० लाख विपद् व्यवस्थापन कोष तर्फ विनियोजन गरिएको छ । गाउँपालिकाका अन्य कार्यक्रमहरु संचालन र कार्यान्वयन गर्न समपुरक कोष तर्फ रु १ करोड २५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

यसै गरि समानुपातिक सिद्धान्तको आधारमो वडा तर्फ रु ३ करोड १५ लाख विनियोजन गरिएको छ भने सशर्त तर्फ कूल रु २० करोड ६३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

अन्त्यमा,

यस नीति तथा कार्यक्रमले चुरे क्षेत्रका बासिन्दाहरुको प्रत्यक्षरूपमा आर्थिक तथा सामाजिक पूर्वाधारको स्थापना, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई, वन तथा वातावरण लगायतका क्षेत्रमा उल्लेखनिय परिवर्तन भई आम नागरिकहरुमा प्रत्यक्ष परिवर्तनको अनुभूती सहित समृद्ध गाउँपालिका सुखि चुरेवासी भएको हुनेछ । कोविड-१९ अर्थात कारोना विरुद्ध कार्यक्रम संचालन भई आर्थिक सामाजिक गतिशिलता पनि प्राप्त भईसकेको हुनेछ । यस गरीमामय सभामा उपस्थित सम्पूर्ण महानभावहरुमा धन्यवाद ज्ञापन गर्दै बिदा हुन्छु ।

धन्यवाद !